

01.06.2023

Dnro 20986/03.04.04.04.20/2021

Asia Valitus vesitalousasiassa

Muutoksenhakija Heikki Turpeinen

Luvan hakija Rautalammin kunta

Päätös, josta valitetaan

Itä-Suomen aluehallintovirasto 16.7.2021 nro 72/2021

Aluehallintovirasto on myöntänyt Rautalammin kunnalle luvan paineviemärin rakentamiseen Korpijärveen Rautalammin kunnassa hakemuksen mukaisesti.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Rautalammin kunnalle pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittavaan noin 249 neliömetrin suuruiseen alueeseen yhteisestä vesialueesta 686-876-3-0 Rautalammin kunnassa.

Pysyvän käyttöoikeuden myöntämisestä aiheutuvasta edunmenetyksestä on määrätty maksettavaksi korvausta lupamääräyksessä 9. Hankkeesta ei ennalta arvioiden ole katsottu aiheutuvan muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Rakennustöitä ei saa aloittaa ennen kuin rakennettava paineviemäriä varten on saatu tarvittava oikeus maa-alueeseen kiinteistöllä Korpiniemi 686-408-21-113.

Perusteluinaan aluehallintovirasto on todennut muun muassa, että vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Hakija omistaa toisen rantautumiskiinteistön Metsäorsjoki. Toisen rantautumiskiinteistön Korpiniemi 686-408-21-113 omistajan kanssa on suullinen sopimus. Hakijalla on oltava paineviemärin rakentamista varten käyttöoikeus rakentamista varten tarvittavaan maa-alueeseen kiinteistöllä 686-408-21-113 ennen kuin rakennustyöt voidaan aloittaa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Heikki Turpeisen on katsottava vaatineen aluehallintoviraston päätöksen kumoamista.

Turpeinen on muun muassa esittänyt, että hän on alustavasti puhelimesta antanut luvan tuoda paineviemäri kiinteistön 686-408-21-108 käyttöön Turpeisen kiinteistön 686-408-21-113 rajalinjaa pitkin. Hän on todennut, että putkilinja koukkaa runsaasti hänen omistamansa kiinteistön puolelle, eikä hän näin ollen hyväksy kyseistä linjausta. Turpeisen mukaan karttapohjasta ilmenee myös, että hänen tilansa poikki olisi tarkoitus viedä paineviemäri useille muille kiinteistöille Korpijärven pohjoispuolelle. Tästä suunnitelmasta häneltä ei ole kysytty lupaa, eikä hän ole saanut sähköpostia asiasta. Linjaus laskee tilan arvoa ja estää rantarakentamisen tulevaisuudessa. Turpeisella itsellään ei ole tarvetta liittyä paineviemärin osakkaaksi.

Turpeinen on esittänyt, että Korpijärven pohjoispuolen kiinteistöille saisi lyhyemmän ja paremman linjauksen Liimattalanharjua pitkin, asfalttitiien vieressä vieden. Paineviemäri voisi tulla kiinteistölle 686-408-21-108 myös tien viertä tai jopa ojalinjaa myöten Korpijärvi tilan suunnasta. Tällöin rasite ei kohdistuisi kenenkään yksityisen omistamaan maapohjaan.

Turpeinen on tuonut myös esille halunsa pitää Korpiniemi-järven tila hyvänä ja maininnut esimerkkejä epäonnistuneista järven pohjien jätevesiviemäreistä.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Rautalammin kunnassa.

Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä kalatalousviranomaiselle, Rautalammin kunnan ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaisille ja luvan hakijalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta. Itä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta.

Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on muun muassa esittänyt, että se ei ota kantaa viemärin sijoittumiseen, mutta alueen viemärointi on ympäristöllisesti tärkeää. Alueella on runsaasti kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä, jotka sijoittuvat hyvin lähelle rantaa ja / tai pohjavesialueelle. Puutteelliset jätevesijärjestelmät voivat aiheuttaa jäteveden vuotoja ympäröivään maaperään ja aiheuttavat näin riskin pohjavedelle. Ympäristönsuojelulain mukaan kiinteistön jätevesiasiat tulee saattaa asianmukaisiksi viimeistään 31.10.2019, mikäli kiinteistö sijaitsee 100 metrin säteellä vesistön ranta-alueesta tai pohjavesialueella (YSL 156a). Pohjavesialueella jäteveden käsittelylle on tiukemmat vaatimukset. Jätevesien käsittelyn tulee tapahtua tiiviisti umpisäiliöllä tai viemäriverkostolla. Voidaan olettaa, että usealla alueen kiinteistöllä tilanne on tällä hetkellä lainvastainen.

Korpijärven pohjavesialue on vedenhankinnan kannalta tärkeä I-luokan pohjavesialue.

Rautalammin kunta on vastineessaan todennut, että paineviemärin rakentaminen Korpijärven pohjan ja muutoksenhakijan kiinteistön kautta Korpijärven pohjoispuolelle parantaisi alueen jätevesien käsittelyä. Muutoksenhakijan esittämä vaihtoehtoinen reitti ei ole mahdollinen alueella sijaitsevan luonnonsuojelualueen sijainnin sekä vesistön ja Kerkonkoskentie välisen alueen kallioisen maaperän vuoksi. Liittyjistä merkittävä osa asuu Korpijärven pohjoispuolella, minkä vuoksi kunta on nähnyt tärkeänä hankkeen toteuttamisen suunnitellun reitin mukaisesti.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue sekä kalatalousviranomaiset ovat ilmoittaneet, että ne eivät anna valituksesta vastinetta. *Itä-Suomen aluehallintovirasto* on ilmoittanut, ettei se lausu valituksesta.

Turpeinen on vastaselityksessään ilmoittanut olevansa samaa mieltä Rautalammin kunnan ympäristönsuojelusihteerin kanssa, että jätevesijärjestelmien voidaan olettaa usean kiinteistön osalta olevan puutteellisia ja aiheuttavan kohonneen riskin pohjavedelle. Alueen luonnon suojelu on tärkeää Turpeiselle ja hän on liittänyt vastaselitykseensä Metsäkeskuksen lausunnon hänen maillaan sijaitsevasta arvokkaasta korpikohteesta, joka olisi kunnan esittämän paineviemärilinjauksen kohdalla ja joka on tarkoitus kartoittaa Metso -suojaohjelmaa varten.

Turpeinen on muun muassa esittänyt paineviemärilinjaukselle uutta reittiä. Sen kohdalla harju muodostuu hiekasta, sorasta ja vähiltä osin moreenista ja on siksi kaivuolosuhteiltaan helpohko ja kaivumatka lyhentyisi yli 200 metriä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen ja palauttaa asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Vesilain 3 luvun 4 §:ssä säädetään luvan myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen siten kuin 2 luvussa säädetään tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Lupahakemuksen tarkoittama paineviemäri asennetaan Korpijärven pohjaan ja se tulee rantaan Heikki Turpeisen omistaman kiinteistön Korpiniemi 686-408-21-113 kohdalla. Hakemukseen liitetyn asemakuvan mukaan rantautumispaikka sijaitsee 20-25 metrin etäisyydellä kiinteistöjen 686-408-21-113 ja 686-408-21-108 väliseltä rajalta. Kiinteistön edustan vesialuetta ruopataan putkilinjan kohdalta 25 metrin matkalta, jotta paineviemäri saadaan rannan tuntumassa asennettua riittävään syvyyteen. Keskimääräinen ruoppausvyvyys on 0,75 m ja ruoppausalueen pinta-ala on noin 75 m².

Luvan hakija on aluehallintovirastolle tekemässään lupahakemuksen täydennyksessä ilmoittanut, että Turpeisen kanssa on suullisesti sovittu, että johdon sijoitukselle ei ole estettä. Luvan hakijalle on varattu tilaisuus täydentää hakemustaan Turpeisen kirjallisella suostumuksella, jota ei kuitenkaan ole toimitettu. Turpeinen on valituksessaan kertonut antaneensa luvan tuoda paineviemäri vain omistamansa tilan rajalinjaa pitkin.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan luvan myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin ja mikäli hakija ei omista tai hallitse aluetta pysyvällä käyttöoikeudella, on luvan myöntämisen edellytyksenä, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen tai muutoin esitetään lainkohdassa tarkoitettu selvitys oikeudesta alueeseen. Valituksenalaisella päätöksellä on myönnetty lupa paineviemäriin rakentamiseen Korpijärveen. Aluehallintovirasto ei ole valituksenalaisella päätöksellään myöntänyt hakijalle oikeutta rakennettavaa paineviemäriä varten tarvittavaan maa-alueeseen kiinteistöllä Korpiniemi 686-408-21-113.

Hallinto-oikeus katsoo, että koska hanke on luvanvarainen eikä Turpeinen ole suostunut omistamansa kiinteistön käyttöön paineviemäriin rantautumiskohdassa, aluehallintoviraston olisi tullut käsitellä rantautumispaikan käyttöoikeuden myöntämistä koskeva asia lupa-asian ratkaisemisen yhteydessä vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin nojalla. Tämän vuoksi aluehallintoviraston päätös on kumottava ja asia palautettava aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Muutoksenhakijan esittämän vaihtoehdoisen linjauksen osalta hallinto-oikeus toteaa, että vesitalousluvan myöntämisen edellytykset harkitaan aluehallintovirastolle esitetyn hakemuksen mukaisesta hankkeesta. Näin ollen tämän lupa-asian yhteydessä voidaan tutkia luvan myöntämisen edellytykset vain sen hankkeen osalta, jolle lupaa on haettu.

Hallinto-oikeus toteaa, että putkien sijoittaminen maa-alueelle muutoin kuin rantautumispaikan osalta ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa menettelyssä.

Valituksenalaisen päätöksen tultua tällä päätöksellä kumotuksi, enempi lausuminen valituksessa ja vastaselityksessä esitetyistä valitusperusteista ei ole tarpeen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Rautalammin kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **10.07.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pirjo Joutsenlahti ja Päivi Kentala sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Airiola. Asian on esitellyt Päivi Kentala.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös**

Heikki Turpeinen, maksutta

Rautalammin kunta

Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Rautalammin kunnan terveydensuojeluviranomainen

Rautalammin kunnanhallitus

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Kalatalousviranomainen

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue

Itä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>